

Ročník: 101 | číslo: 46 | 14. listopadu 2021 | Cena: 15 Kč



Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

Smíření a odpuštění

EDITORIAL

Dio perdona... lo no! – Bůh odpouští, já ne! je název westernu s jednou známou italskou filmovou dvojicí a ač zní takový název docela vtipně, my velmi dobře víme, alespoň TEORETICKY – že odpouštět máme. Nejen, že se nesmíme mstít za zranění a křivdy, ať už spáchané na nás či našich bližních – což jen roztáčí další kolotoč zla, ale máme se s druhými navenek a nejlépe i v duši smířit. Čteme o psychologických důsledcích neochoty zahladit svá zranění, o tom, jak narušené a nezdravé prostředí máme v duších, když nedokážeme udělat tlustou čáru za tím, co se stalo. O tom, že si vlastně nejvíce škodíme sami sobě.

I Petr dobře věděl, že odpouštět je třeba – a bylo mu na základě dosavadních zkušeností jasné, že Ježíš je v tomto ohledu skutečně velkorysý. Jakoby předjímal jeho souhlasnou odpověď, když v 18. kapitole Matoušova evangelia k němu přistupuje a v otázce „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně hřeší“, uvádí tehdejší číslo plnosti... „snad až sedmkrát?“ Ale tady ho Pán Ježíš trochu doběhl, když odpověděl: „Až sedmdesátkrát sedmkrát.“ Prostě jinými slovy donekonečna.

Odpustit neznamená schválit, co druhý udělal, říci: „jo, to je dobrý, nech to bejt...“ Naopak. Přiznáváme, že se stalo zlo. Víme o tom a ani zapomení věc neřeší. Ale to zlo prostě nejde napravit jinak. Odpustit je jediný – a vskutku geniální prostředek, jiný neexistuje.

Katolická tradice uvádí, že svatý Faustině Bůh řekl, že právě odpouštěním se Bohu nejvíce podobáme. To vůbec není špatný příměr – snažit se v tomto ohledu být Božím obrazem. Obraz je sice stále „jen“ obraz, může být všelijak pokřivený, jeho kontury mlhavé, nejasné, barvy neodpovídají originálu, neodpovídají představě autora. Ale přesto je Boží...

KB

Týdeník Církve československé husitské.

Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová,

redaktoři: Mgr. Josefína Hudcová,

Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.

Tel. redakce: 220 398 107; e-mail:

cesky.zapas@ccsh.cz, tisk: Grafotechna plus.

Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o.,

Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová,

tel.: 220 398 117,

e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

ZE ŽIVOTA CÍRKVE



Papučový den s Athelasem

U historického kamenného mostu v Písku proběhl již šestý ročník akce na podporu možnosti zůstat se svými blízkými doma až do konce... I navzdory chladnému počasí přišla řada lidí a přes most se vytvořil symbolický řetěz z papučí. Akci organizovalo naše diakonické středisko Domáci hospic Athelas.

Akce se konala ve středu 6. října na tzv. Papučový den. S myšlenkou Papučového dne přišel ostravský Mobilní hospic Ondrášek a jeho cílem je hlavně osvěta mezi lidmi, co se týká domácí hospicové péče. Letos se do akce zapojilo celkem dvacet šest mobilních hospiců po celé České republice.

Středisko Husitské diakonie – Domáci hospic Athelas, který působí na Písecku a Milevsku, se rozhodl pojmout Papučový den originálně a spolu s obyvateli Písku vytvořit řetěz z papučí přes kamenný most. Přišla řada lidí a nejstarší dochovaný kamenný most v Česku propojil had z různých bačkor a papučí, které lidé přinesli. Akce se vydařila a hospic Athelas chystá už další na začátek adventu. Tentokrát bude ve hře obří deka.

Na říjnové akci se podíleli také Přátelé Kamenného mostu Písek, taneční skupina T-Dance, taneční centrum Z.I.P. Písek a mateřské školy z Písecka, jejichž děti vyrobily krásné andílky.

Kateřina Klasnová

více na www.husitskadiakonie.cz

Kalendář 2022 „To co jsme milovali“

Náboženská obec CČSH Č. Budějovice - Čtyři Dvory připravuje nástěnný kalendář pro rok 2022 pod názvem „To co jsme milovali“ Básně českých autorů Seiferta, Holana, Hrubína a dalších jsou ilustrovány novým originálním způsobem. Totiž obrázky jsou na kachlích, které vznikly ve výtvarné chráněné dílně našeho diakonického střediska Nazaret v Borovanech. Maléřečky a jeden výtvarník si rozdělili vybrané básně podle toho, jakou pro ně byly inspirací. Namalované kachle prošly žářem pece a pak teprve se ocitly v tiskárně pana Chrástanského. Naskenované budou součástí tohoto kalendáře vydávaného ve spolupráci náboženské obce a Nazaretu. Kachle pak budou prodány v malé aukci a výtěžek připadne Nazaretu. Kalendář je barevný a je možno si do něj v kalendáriu psát poznámky. Předpokládaná cena 180 Kč. Kalendář možno objednávat mailem: pruhovanetrico@centrum.cz nebo telefonicky: 773 557 979.

Karel Filip

Cit versus vztah a víra versus náboženství

- 15. Modlitba za domov - téma: Já jsem s vámi!

Nezaměňujeme vztah s citem a náboženství s vírou? Takto rozvíjel v diskusi s emeritním předsedou Ekumenické rady církví v ČR dr. Pavlem Černým téma reflektující předešlou píseň o labuti Černé Petře, která se zamilovala do labutího šlapadla, plzeňský biskup Římskokatolické církve Tomáš Holub, který je zároveň pověřeným biskupem České biskupské konference pro ekumenu.

Bratr Pavel Černý na otázku, zda jsou na tom křesťané lépe, zda mají „plné kapsy víry“, zdůraznil potřebu hledání i u křesťanů. Důraz položil i na to, že naše víra není víra v ideje, ale v osobu – osobu Ježíše Krista. Celý rozhovor, na nějž navázaly v předtáčce uvedené výpovědi o naději mnohých dalších osobností veřejného života, stejně jako celý hodinový živý přenos ČT letošní 15. Modlitby za domov si můžete připomenout na: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/14005717478-modlitba-za-domov-2021>

Zcela zaplněný kostel Krista Spasitele na Barrandově, který byl před krátkým časem postaven na místě misijního centra, jak bylo rozvedeno v další z předtáček pořadu, ukázal na touhu setkání při společné modlitbě po dlouhé době, kdy setkání nebyla z důvodu covid pandemie možná. Setkala se zde nejen místní ekumenická komunita z Barrandova, která organizuje kupř. pravidelnou akci „Zažít Barrandov jinak“, ale i místní farníci s bratřími a sestrami dalších církví, nejen z různých koutů Prahy. To odpovídalo úsilí naší ekumenické skupiny v rámci Ekumenické rady církví v ČR, která každoročně Modlitbu za domov připravuje, oslovit všechny naše církve a lidi dobré vůle s pozváním ke společné Modlitbě za domov. V pořadu zaznívala biblická čtení a modlitby, pronášené dětmi, prokládané třemi rozhovory, třemi předtáčkami a originálními hudebními vstupy herců Igora Orozoviče a Vladimíra Javorského, kteří zde vystoupili s vlastní tvorbou; píseň Kostel dokonce zazněla v premiéře. Někdy až subtilní zpěv s klavírním doprovodem a jemnými vstupy flétny, kachlon a akustická kytara, to vše zapadalo do povznářejícího bílého prostoru, protkaného světelnými průřezy a skleněnými výplněmi architektonicky originální stavby kostela. (Pokud byste chtěli zakusit atmosféru tohoto prostoru v ekumenickém společenství, je zde plánována 1. 1. 2022 ekumenická modlitba představitelů církví k Novému roku.)

Letošní téma Modlitby za domov, jež rezonovalo nejsilněji v širším tématu naděje, se projevilo hluboce v rozhovoru mladé praktické lékařky MUDr. Kočovské a sestry, zajišťující duchovní péči, Gisely Younisové. Obě pracovaly v čase covid pandemie na JIP a dalších odděleních dvou pražských nemocnic a zakoušely i odchody lidí z tohoto světa. Blížkost druhého člověka, když se blíží konec naší časné pouti, potřeba odpuštění v rámci rodinných a dalších blízkých



vztahů – to jsou výzvy pro každého z nás. Na jejich diskusi navázali oba zmínění herci písní Hippokratova armáda, kterou v úvodu letošního roku napsali a nazpívali jako poděkování všem lékařům a zdravotníkům. Na píseň navazující modlitby dětí, které si samy napsaly, ukázaly, jak se dotklo toto téma i dětského nitra.

Pořadem bravurně provázela moderátorka Českého rozhlasu paní Lucie Výborná, po jejím boku stál evangelický farář Jaroslav Pechar.

Jsmo vděční hostitelům letošní Modlitby za domov, farnosti kostela Krista Spasitele na Barrandově a jejímu knězi Josefu Ptáčkovi, rovněž všem dalším aktérům, kteří přijali pozvání, jako i všem účastníkům, kteří se přišli sdílet do této výji-

mečné sakrální stavby, jež disponuje i prostory kavárny Christian a komunitního centra, které v tento sváteční den hostilo celé odpoledne nejprve program pro děti a večer i koncert místní poprockové skupiny.

Program pro děti byl letos rozšířen prostorově i časově, neb dva týdny předem se uskutečnil iniciací Církve bratrské na Praze 5 pro děti tzv. Lego projekt, v rámci něhož děti staví z tisíců lego dílů město do tvaru kříže a přitom sdílí biblickou zvěst.

S ještě větším časovým předstihem proběhla tradičně výtvarná soutěž, jíž se zúčastnilo v rámci celé republiky cca 120 dětí. Vybrané obrázky na biblické heslo letošní Modlitby za domov: „Já jsem s vámi!“ byly k vidění v rámci přímého přenosu Modlitby za domov (včetně toho, jak vznikaly na jedné ze škol, jak bylo uvedeno v předtáčce. Připomínám, že i my jsme, tak jako každý rok, vyzývali při Pouti na Sázavě i v ČR, aby se děti zapojily do této výtvarné soutěže.). Zasláné obrázky nadále zůstávají vystaveny v komunitním centru kostela Krista Spasitele na Barrandově.

Konečně i do náboženských obcí, farností a sborů byl zaslán dopis gen. tajemníka ERC, dr. Petra Vínše, aby se k Modlitbě za domov připojili všichni svou modlitbou, tak jak vyzývá každoročně, když si připomínáme Den vzniku samostatného československého státu. Na tento svátek úzce navazuje 11. listopadu Den válečných veteránů, který si tradičně připomínáme v předvečer 10. listopadu v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí. Věřme, že tak jako jsme se mohli sejít ke společné Modlitbě za domov, byť zarouškování, jak bylo poznamenáno, že ani společný zpěv listopadových písní, jimiž byla letošní Modlitba orámována (tradičně Jednou budem dál a Náměšť J. Hutky) nebylo v TV slyšet, se budeme moci sejít nejen při navazujících listopadových výročích, ale i každou neděli a svátky a případně i další dny k našim bohoslužbám a pobožnostem a nebudeme muset opakovat loňský online scénář. Za to se společně modleme.

Hana Tonzarová

*členka letošního scenáristického dua
Modlitba za domov*

NAD PÍSMEM

Malá apokalypsa

Mk 13,1-11

Milé sestry, milí bratři, pokoj vám od našeho Pána Ježíše Krista.

Evangelijní text, který nám na tuto neděli nabízí kazatelský cyklus, je často nazýván malou apokalypsou. Ježíš v něm apoštolům i všem budoucím čtenářům podhaluje dění, které má ohlašovat, že se vše schyluje ke konci.

Falešní proroci, války, hladomory, přírodní katastrofy, člověk se staví proti člověku. Nejednoho napadne souvislost se současným děním v našem světě. A mnozí falešní proroci na to až vehementně poukazují (i když je více zajímá

ta velká apokalypsa). Ale ono skutečně, rozhlédněme se po světě. To, co v poslední době zažívá, jako by bylo vystřiženo z nedělního evangelia.

Otázkou ale je: Nebylo tomu tak vždycky?

Já osobně se domnívám, že svět byl vždy rozdělen a lidé vždy stáli jeden proti druhému. A myslím, že se nepletu. Vždyť se vlastně neustále stavíme i sami proti sobě, vzhledem k tomu, jak negativně ovlivňujeme přírodu, která nám byla od Pána svěřena. Nabízí se tedy říci, že současná situace ve světě není zase tak výjimečná. A text z Markova evangelia popisuje celkem průměrný rok na planetě Zemi. Co to ale znamená pro křesťana?

„Je to v pohodě, situace se opakuje pořád dokola.“ „Ono se to zase uklidní.“

„No tak se lidí perou, no, s tím nic nena-děláme...“ Ano, to jsou snadné fráze, kterými se snažíme ukonejšit.

Ježíš říká, abychom se nelekali ničeho, co zrovna hýbe světem. Zároveň nás ale vyzývá k bdělosti. „Mějte se na pozor!“ říká. Situace nebude lehká, ale je zásadní, aby evangelium bylo kázáno všem národům. Aby všichni měli možnost poznat Krista.

Tak tedy znovu, co to znamená pro nás křesťany, kteří každý den usilujeme o následování Ježíšových kroků? Rozhodně to značí, že dění okolo nás není v pohodě.

Svět byl, je a bude rozdělený. Mocensky, názorově, náboženstvím... To ale neznamená, že nám to má být jedno a můžeme si žít v paláci ignorace a číst si v Písmu, bez ohledů na dění okolo. Jako křesťané máme povinnost šířit evangelijní zvěst do světa. Nehledě na hrozby máme vydávat svědectví o příběhu plném lásky, která má moc změnit svět. Lásky, která nás všechny do jednoho zachránila. Prosím, vstupujme do světa a nabízejme mu cestu pokoje. Budujme mosty a zasypávejme propasti mezi bližními. Ukazujme, že není hanbou přicházet k druhým se srdcem na dlani. Každý náš malý čin může být okamžikem, kdy se Boží království vlamuje do strádajícího světa. Do světa, který žizní po lásce, pochopení, soucitu, blízkosti...

Jen společně můžeme zahladit naše chyby a zachovat tento svět pro budoucí generace – a to tak, že ho naplníme Kristovým pokojem.

Amen

Kateřina Merglová

25. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství, uděl nám svou spásu! Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin, zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid.

(Žalm 85,8-9)

První čtení: Daniel 12,1-3

Tužby pro dobu po Duchu svatém (VII):

2. Abychom za naše vykoupění vděční byli a ke spáse bližních pracovali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom znamení času rozeznávali a duchovně bdělými zůstávali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, tys počátkem i dovršením naší spásy. Pomoz nám vytrvale důvěřovat, že tvé království přijde a tvá vůle se naplní! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení (varianta I): Židům 10,11-14.19-25

Druhé čtení (varianta II): Židům 10,31-39

Evangelium: Marek 13,1-11

Verš k obětování: Žalm 73,28

Verš k požehnání: Zjevení 2,11

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti, žes nám ze své milosti daroval účast na těle a krvi Kristově. Dej, ať všichni, které jsi pozval ke svaté večeři, získají podíl na jeho královském kněžství a vydávají svědectví o jeho světle! Našemu Pánu Ježíši Kristu buď sláva navěky. Amen.

Vhodné písně: 300, 34, 59, 63, 70, 153, 167, 180, 310

Milosrdný Bože,

děkujeme ti za svobodu, kterou nám dáváš

a kterou můžeme v tyto listopadové dny oslavovat.

Dej, ať ji chráníme a hýčkáme, aby tu zůstala pro ty, kdo přijdou po nás.

Prosíme tě za sílu a odvahu,

kež k lidem přicházíme s otevřenou náručí a přijímáme všechny ty, kdo potřebují pomoc. Amen



Je zmierenie a odpustenie aktuálne aj dnes?

Pri téme „zmierenie“ sa dotýkame najtmavších a najušľachtilejších stránok života. Tak napríklad roku 1958 založená akcia s názvom „Znak zmiernu“ má uznávané miesto vo verejnosti Nemecka. Mladí Nemci, ktorí sa narodili dlho po holokauste Tretej ríše, vykonávajú dobrovoľne a zadarmo sociálne služby pre židovských spoluobčanov, alebo prijímajú pracovné nasadenie v Izraeli. Mladí ľudia chápu svoje angažované nasadenie ako zmier za bezprávie, ktoré na židovskom národe páchali generácie ich rodičov a starých rodičov. Chcú sa nielen „vd'aka neskoršiemu narodeniu“ ospravedlniť, ale osobne prinajmenšom „náznakovo“ vinu, ktorá nie je bezprostredne ich, odstrániť (odpracovať).

Boh pomsty alebo Boh lásky?

Niektoré biblické texty opisujú Boha zvláštnym spôsobom. Boh utopil svoje stvorené v potope, žiada Abraháma, aby obetoval svojho jediného syna, nechá zomrieť prvorodených v Egypte, neľútostne trestá modloslužbu Izraelitov. V príbehu dejín mnoho kresťanov Starý zákon zavrhol, pretože niektoré jeho príbehy nedokázali spojiť s predstavou láskavého Boha Nového zákona. Ako to vidíme my dnes? Ako čítame tieto texty? Prítomnosť násilia v Biblii nemožno prehliadať, ale ponímanie Boha ako bojovníka rozhodne nie je jediné. Biblia začína predsa obrazom mierumilovného Boha, ktorý je tu pre všetkých ľudí a prisľubuje budúcnosť v mieri. Biblické príbehy ukazujú, že Boha nemožno uzavrieť do žiadnej predstavy, podľa ktorej by sa Boh staval proti tým, ktorí sa postavili proti nemu. Príbeh o potope (Gn 6-9) ukazuje presunutie dôrazu z trestu na odpustenie. Boh na ľudské násilie odpovedá najprv trestom potopy, na konci však podobný trest odmieta opakovať (Gn 8,21). Biblia od začiatku svojich príbehov stále trvá na prvotnosti Božej lásky a relativizuje všetky texty, ktoré vypovedajú o Bohu ako trestajúcom sudcovi. Boží výrok u proroka Ozeáša (Oz 11,9) to jasne vyjadruje. Biblia ale nie je systematickým a jednostranným učením o Bohu. Naopak ponúka rozličné výpovede o Bohu a jeho ľuď. Všetky tieto výpovede o Bohu sú vo vzájomnom rozhovore a každý, kto sa chce pustiť do čítania Biblie, musí sa k rozhovoru pridať. Musí si z rôznych výpovedí o Bohu vybrať alebo ich kritizovať. Tak prispeje k hľadaniu, kto je Boh Izraela a Boh Ježiša Krista.

Ježišova obeta zmierenia

Ľudsky sa zmierenie môže chápať ako niečo zmysluplné, len keď sa odvodzuje a spája s Kristovým zmierením. Pavol ho-

vorí o Kristovi, že „zomrel za naše hriechy“ (por. 1 K 15,3; Ga 1,14; R 4,25). Vo veľkom nicejskom a konštantínopolskom vierovyznaní sa hovorí: „pre nás bol ukrižovaný“. Treba ale zdôrazniť, že Ježišov Boh žiadnym spôsobom neasistoval pri jeho poprave. Kríž potom je a zostáva vierohodným svedectvom Božej cesty lásky, ukázanej Ježišom, schopnej utrpenia a odpúšťania. Ničím nepodmienená láska Ježišovho Boha je nepodmienenou podmienkou života. Prevzatím predstavy zmierujúcej obety dostali rané kresťanské spoločenstvá ekvivalent k židovskému a helenistickému obetnému kultu, bez ktorého si väčšina kresťanov možno ani nevedela predstaviť žiadne náboženské spoločenstvo. Prvým kresťanom to mohlo pomáhať prekonať depresiu zo stroskotania Ježišovej cesty. Tým, že Ježišovu smrť interpretovali ako obeť zmierenia za vlastné hriechy, ba i hriechy celého sveta, nadobudla Ježišova smrť pozitívny význam. Apoštol Pavol, ktorý myslel celkom v štruktúrach starozákonného kultu, si pravdepodobne nevedel predstaviť, že by raná kresťanská cirkev mohla žiť bez niečoho podobného, ako bol izraelský kult zmierujúcej obety, a preto na Ježiša preniesol túto štruktúru, v ktorej sám žil. Postavil síce Ježiša do stredu svojej teológie, ale v zmysle zmierujúcej obety, ktorá ďaleko prevyšuje kult obety zmierenia, ktorý sa konal v jeruzalemskom chráme. Terminológiou zmierujúcej obety sa však samotnému Bohu Ježiša Krista podsúva predstava, že mu nezostávalo nič iné ako neušetriť svojho syna a obetovať ho za „nehodné ľudstvo“, ak sa chcel zmieriť so svetom a nezničiť ho. Jánovo evanjelium inak chápe Ježišovu smrť. Ján spája Ježišovu smrť so vzkriesením a oslávením. O Ježišovej predveľkonočnej situácii píše, že v nej prišla hodina Ježišovho oslávenia (J 12,24). Čo to znamená, to Jánov Ježiš vysvetľuje Grékom na príklade pšenič-

ného zrna: „Amen, amen, hovorím vám: Ak pšeničné zrnko, ktoré padne do zeme, neodumrie, zostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu.“ Ako zasiat zrnko svojou „smrťou“ vystúpi do nového života v podobe klasu novej úrody, aj Ježiš naplní svoje poslanie, keď mu zostane verný, nezuteká, ale prijme aj cestu postupnej smrti, lebo len tak vystúpi do Božej slávy. Po tomto symbolickom zobrazení, ktoré má iba evanjelium podľa Jána, nasleduje zovšeobecnené upozornenie, ktoré má paralelu aj v synoptických evanjeliách: „Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život na tomto svete nenávidí, zachová si ho pre večný život.“ To znamená, že Ježišovým učeníkom môže byť len ten, kto ho nasleduje a berie na seba Ježišov údel. Je pozoruhodné, že nie všetky rané kresťanské texty chápu Ježišovo utrpenie v schéme modelu obetného rituálu. Evanjelista Lukáš pre svoju teologickú koncepciu nepokladal zmierujúci význam Ježišovej smrti za relevantný. Ani Učenie dvanástich apoštolov (Didache) nespája sviatočné stolovanie s obetou. Ježiš hlásal lásku a odmietal každú formu násilia a odplaty. Skutočnosť, že sa dostával a dostal do situácie, v ktorej bolo viac ako pravdepodobné, že mu hrozí smrť, spoznal Ježiš pomerne skoro. Žiadny historik nemôže s úplnou istotou povedať, čo Ježiš vedel a cítil, keď mu hrozila smrť. Ale pomocou historicko-kritickej metódy možno preukázať, že Ježiš mohol svoju očakávanú smrť chápať ako všeobecné zmierenie. Podľa viery ranej cirkvi, o ktorej svedčí Písmo, Ježiš skutočne rozumel svoju smrť ako dar „za život sveta“ (J 6,51). Ježiš skutočne daroval svoju smrť ako udalosť spásy tým, že ju identifikoval s blízkym príchodom Božieho kráľovstva. Ježiš vedel o svojej smrti, dokonca vedome išiel do Jeruzalema. Iste mal pred očami osud prorokov a mučeníkov ako aj osud Jána Krstiteľa (Mk 6,14-19; 9,13; por. Mt 11,12). Koncepcia zmierujúcej obety sa spája s obrazom Boha, ktorý Božiu lásku nerobí nepodmienenou, ale podmienenou Ježišovým úkonom zmierenia. Katolícky teológ Eugen Biser chápe Ježišovu smrť ako čin lásky. Podľa neho Boh nepodmienenou lásky nežiada nijaké obety, preto teória obety a zmierenia postráda akúkoľvek zmysluplnú bázu.



Bezpodmienečne uznať utrpenie druhého človeka

Mravný kódex kresťanskej viery nie je orientovaný v prvom rade na hriech, ale na utrpenie. V kresťanstve neplatí určitá formálna autorita – a preto strach z porušenia Božieho prikázania, ale platí tu autorita Boha, ktorý je ochotný kvôli človeku trpieť. Nárok evanjelia na človeka znie: „Si milovaný do tej miery, že sa kvôli tebe Boh zrieka sám seba. Nájdí odvahu odpovedať na jeho lásku sebaodovzdaním“ (J. Wanke). Trpeli mnohí ľudia a niektorí možno hroznejšie než Ježiš z Nazaretu. Rozdiel je v tom, že v ňom trpí Boh kvôli človeku a pre človeka. Au-

torita trpiaceho Krista prechádza na všetkých trpiacich ľudí v tomto svete. V kaplnke Svetovej rady cirkví v Nairobi stojí kríž istého brazílskeho rezbára, na ktorom Kristova tvár pripomína mnohých umučených a popravených Brazílčanov a z jeho naširoko otvorených úst akoby bolo počuť výkrik bolesti, ktorý dolieha na celú zem. Autor tu pochopil, že Boh je solidárny s týmito obeťami nespravodlivosti a nepravosti. Teológ Anton Rotzetter pripomína, že „kríž musí znovu provokovať, lákať von z bezpečnosti k zasadzovaniu sa“, lebo „mi ukazuje človeka v inom svetle“. Preto smie kresťanská viera hlásať, že ľudská autonómia a emancipácia

sa stáva svojvôľou tam, kde si robí, čo sa jej zachce a to aj tvárou v tvár utrpeniu Boha, ktorý sa vždy znovu a znovu identifikuje s ktorýmkoľvek trpiacim človekom. Ľudské oslobodenie sa naopak naplňa tam, kde sa človek skláňa pred autoritou trpiaceho bližneho a kde sa jej podriaďuje. „Nejde len o to, že sa ma utrpenie druhého emocionálne dotkne, ale o to, že sa ním nechám 'obmedziť' vo svojej túžbe po sebarealizácii. (...). Spoločné úsilie zmierniť utrpenie je mohutným impulzom, ktorý dokáže udržať spoločnosť pohromade a značne ju zľudštit.“ (J. Wanke)

Štefan Šrobár

Hledat cesty k odpuštění a smíření

Odpuštění a smíření jako poselství Bible

V Biblii nacházíme řadu příběhů dokládajících složitost i velkorysost odpuštění, když čteme o Jákobovi a Ezauovi (Gn 33), o Josefovi a jeho bratřech (Gn 45), ale i o Davidovi a jeho vztahu k Saulovi (1 S 24). Před Hospodina se staví s úpěnlivou prosbou o odpuštění lidu jeho vůdce Mojžíš (Ex 32,11; Nu 14,19). Odpuštění zaslíbují selhávajícímu lidu proroci, jako například Jeremjáš: „Odpustím jim jejich hříchy a jejich nepravost už nebudu připomínat“ (Jr 31,34). Tyto události a vize proroků ústí do události přesahující všechny ostatní, a tou je odpuštění v kříži Ježíše Krista. Kříž Ježíšův je znamením, že nám Bůh zcela zásadním způsobem odpouští a smazává naše viny (Ef 1,7; Ko 1,14).

Moc církve spočívá v této odpouštějící lásce poznávané v Ježíši Kristu. Moc církve se má projevat ve schopnosti odpouštět (J 20,22-23). Církev má k tomuto odpuštění v Kristu druhé věst a jako křesťané máme být sami příjemci a nositeli Boží odpouštějící lásky a smíření v Kristu (2 K 5,18-19).

Modlitba, svátosti a liturgie cestou k odpuštění

Ježiš nám odevzdal svoji jedinečnou modlitbu „Otče náš“, kterou se pravidelně modlíme ve společenství i v soukromí. Obsahuje prosbu o odpuštění: „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům“ (Mt 6,12). I když jsme přijali rozhodujícím způso-

bem Boží odpuštění ve svátosti křtu, znovu každodenně přestupujeme Boží řád a nejsme ani jako věřící bez hříchu. Jsme neustále odkázáni na Boží odpuštění a bez něho se neobejdeme. Křesťan není tím, komu se vyhýbají selhání a pro-

„Smíření je jako slavnost po delším zármutku, jako oheň v noci, jako brána ve zdi otevřená pro slunce, jako dopis po dlouhém mlčení, jako list na mrtvé větvi, jako klíč ve vězení, jako země na obzoru“, když jsou námořníci v nebezpečí, jako cesta z nesnázi, jako jaro, jako jítro, jako píseň, jako báseň, jako život, jako láska, jako Bůh sám...“ Z textu křesťanské písně

vinění, ani mezilidské konflikty, napětí a nepřátelství, ale má vědět o cestě, kterou nám Bůh ukázal v Kristu.

Cesta k odpuštění je spojena s přijetím svátosti křtu, se svátostí pokání, ale také se svátostí večeře Páně, neboť Ježíšova krev byla prolita na odpuštění hříchů (Mt 26,28). Cestou k odpuštění v hlubokém náboženském smyslu, ale i v každodenní mezilidské rovině, je právě liturgie. V naší liturgii k nám hned v úvodu zaznívá výzva: „...smířme se se svým nebeským Otcem, a pokud na nás záleží, smířme se se svými bližními...“ V liturgických modlitbách se opakovaně vyskytuje touha a prosba o odpuštění: „Odpusť nám a sílu poskytni, abychom se k tobě vrátili...“ Před přijímáním svátosti večeře Páně je v podmínkách uvá-

děných duchovním vysloven také předpoklad, abychom byli otevřeni pro Boží i lidské odpuštění. „... kdo ví, že neustále potřebuje Boží odpuštění, a sám také odpouští svým bližním...“ Po přijetí svátosti večeře Páně pak společenství věřících společně prohlašuje: „Kristus se dotkl svou láskou našich srdcí. Je odpuštěn náš hřích a naše viny jsou prominuty.“ „Naše nepravosti a viny jsou zahlazeny.“

Odpuštění je darem

Trápíme se svým vlastním selháním v určitých situacích. Uvědomujeme si, že jsme promarnili čas, který jsme mohli využít lépe. Nepomohli jsme někomu, kdo pomoc potřeboval. Trápíme se mnohým a toužíme v hloubi duše po odpuštění. Odpuštění však rozhodně není ničím samozřejmým a automatickým a není ani ničím podmíněno. Je to dar. Je projevem svobodného a nesamozřejmého Božího rozhodnutí. Odpuštění není zákonem, podle kterého bychom si mohli něco nárokovat, ale ani druhým vnucovat. Klamným míněním je, že Bůh „musí“ všechno odpouštět a tolerovat, neboť je přece odpouštějící a milosrdný. Nebo kdybychom ve vztahu k druhým projevovali falešnou lásku a přehlíželi zlo. To by byla představa velmi laciného odpuštění a povrchního smíření, o kterém se v Bibli nejedná. K odpuštění vede naopak velmi těžká a náročná cesta, kterou však prošel Ježiš a nám ji tak zpřístupnil a svým příkladem ukázal.

Tomáš Butta

C E S T A

Objevování Prahy

9. Pražské hřbitovy

Dřelom října a listopadu je se svátkem Památky zesnulých 2. 11. (lidově nazývaným Dušičky) tradičním obdobím, kdy lidé navštěvují hřbitovy a hroby svých blízkých. Na hřbitov se však samozřejmě můžete vypravit po celý rok, a to nejen za účelem vzpomínky na své zesnulé předky, ale také jako na klidné místo, vhodné k rozjímání, nebo i jako zajímavou historickou památku a místo odpočinku mnoha významných osobností. V Praze si můžete vybrat zhruba ze 70 hřbitovů, z nichž některé jsou pořádně veliké! Nejstarším pražským historickým hřbitovem je nepochybně Starý židovský hřbitov, založený již v polovině 15. století. Patří k nejstarším židovským pohřebišťům na světě a National Geographic jej dokonce řadí mezi deset turisticky nejzajímavějších hřbitovů světa. Dalšími známými historickým hřbitovem je Vyšehradský hřbitov, který byl od 19. století považován za naše národní pohřebiště. Mnoho známých jmen však najdete na

náhrobcích i na Vinohradském hřbitově, který si můžete prohlédnout i prostřednictvím pravidelných komentovaných prohlídek. Na Olšanském hřbitově je zase instalována naučná stezka. Zajímavý je například i Malostranský hřbitov, který navzdory svému názvu leží na Smíchově a v nedávné době prošel revitalizací, nebo Ďáblický hřbitov, vybudovaný v kubistickém slohu, kde se mj. nachází i čestné pohřebiště komunistické zvláště z 50. a 60. let minulého století.

JK



M o d l i t b a
Děkujeme ti, Pane, že nás nikdy nepouštíš, ani když my opouštíme tebe.
Amen.



Kamkoliv půjdeš, půjdu...

...Kdekoliv zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude můj lidem a tvůj Bůh můj Bohem. Tato slova často zaznívají při manželském obřadu, kdy si snoubenci navzájem slibují věčnost. Ne každý však ví, že jsou převzata z biblické knihy Rút, kde je žena tohoto jména neřiká svému snoubenci, nýbrž své tetyni – matce svého muže. Je to krásný příběh, který bych vám nyní chtěla vyprávět...

2. Velké neštěstí

Noemi a obě její snachy, Orpa a Rút, se už nemohly dočkat, až se Kijlón s Machlónem vrátí domů. Bylo to už pět měsíců, co se oba bratři vydali na cestu do přístavu Jaffa, aby se nechali najmout na obchodní loď od Egypta a vydělali tak peníze, potřebné k zakoupení domku pro své rodiny. Podle propočtů, které si před odchodem udělali, by už měli být každým dnem zpátky – a to i v případě, že by například nepříznivý vítr plavbu lodi o několik týdnů zpozdil.

Všechny tři ženy byly stále nedočkavější. Každý den brzy ráno jedna z nich vyřezala na tržišti, aby od kupců zjistila nejnovější zprávy. Nikdo však stále nevěděl nic určitěho. Jednoho rána byla na řadě Orpa. „Bůh tě provázej, děvče,“ loučila se s ní ve dveřích Noemi. „A vrať se brzy, vždyť víš, jak jsme s Rút netrpělivé,“ usmála se. „Jistě, maminko,“ přisvědčila Orpa. „Jen rychle koupím trochu zeleniny a zajdu za kupcem

Ahmedem. Také už netrpělivě na tu loď čeká, měla mu přivést náklad drahých látek.“ Ženy se objaly a Orpa vyrazila na cestu.

Už když se blížila k tržišti, cítila, že něco není v pořádku. Lidé se vůbec nezajímali o prodávané zboží, v hloučcích postávali kolem stánků a živě o něčem diskutovali. Největší skupina lidí stála před obchodem kupce Ahmeda. Když spatřili Orpu, všichni zmlkli a tiše ji uvolňovali cestu dovnitř.

Orpa dostala veliký strach. Jen silou vůle se přiměla překročit práh a vstoupit do obchodu. Tam našla Ahmedovu manželku v slzách a nešťastného kupce, který ji vyšel vstříc.

„Stalo se hrozné neštěstí, má drahá, hrozné neštěstí,“ pronesl smutně.

„Pojď, posad se tady,“ ukázal jí na podušku ve výklenku zdi a Orpa, napůl v mlobách, na ni z posledních sil usedla. „Dnes přijel posel se zprávou, že loď, na kterou jsme všichni tak netrpělivě čekali, ztroskotala. Nikdo prý plavbu nepřežil. Byl tam i náš

Soutěž o tři knihy

K tématu smíření a odpuštění se velice hodí podobenství o marnotratném synu, ze kterého je i náš obrázek. Podají se vám najít pět rozdílů mezi jeho dvěma verzemi? Pošlete nám své řešení nejpozději do poloviny prosince na

adresu jana.krajcikova@cstb.cz.

V lednové Cestě pak otiiskneme jména výherců.



Blahopřejeme výhercům soutěže ze zářivého tísla

(tvojenka: Ludmila)

Jsou jimi děti z náboženské obce v Blansku, které nám poslaly i krásné obrázky kněžny Ludmily, vychovávající Václava a Boleslava na Tetině.

Moc děkujeme a otiiskujeme je na následující stránce!

Neobyčejné rostliny

Měsíček

Na obloze září měsíc,
na obloze hvězd je tisíc.
Když jedna spadne,
něco si můžeš přát.

Viděla jsem jednou
hvězdu padat,
chtěla jsem si něco začít přát.
A tak jsem vzhledla zase k obloze.

Oblohu zaplňovala záře měsíce,
na níž bylo hvězd tisíce.
Já si začala náhle přát
měsíc si zkusit pochovat.

Najednou přede mnou
vyrostly květiny.
Byly pro mě nádhrou,
vypadaly jako hvězdy.

Zlatožluté zářily
a na mě se tvářily.
To byl ten měsíc,
který mi Bůh z nebe seslal.
Abych si ho pochovala
a ve svém domě
o něj s láskou pečovala.

Miriám Chytilová
(Ne)obyčejné rostliny



Ilustrace Miriám Chytilová



Noemi s Rút už všechno věděly. Tři nešťastné ženy truchlily celý den i noc, druhý den ráno však Noemi smutně prohlásila:

„Milé dcery, víte, že vás už dávno mám ráda jako vlastní děti. Je mi to tolik líto, že vám nebylo dopřáno žít ve šťastném manželství s mými syny. Nicméně musíme žít dál, i když nám to v tuto chvíli připadá velice těžké. Jsme nyní všechny tři vdovy, ale mě postavení se od vašeho přece jen liší. Vy zde stále máte své rodiny, ke kterým se můžete vrátit, kdežto já už zde nemám nikoho. Musím se tedy vydat na cestu zpět do

své rodné země, do Betléma, kde doufám, že se mě snad ujme někdo z příbuzných. A vám doporučuji to samé – vraťte se ke svým rodinám. Jste ještě mladé, určitě si brzy najdete nové ženichy a založíte s nimi nové rodiny.“

Takto Noemi hovořila ke svým snachám, ty jí však pro samý zámutek nedokázaly odpovědět. Neuměly si vůbec představit, že by po ztrátě svých milovaných manželů mohly žít dál.

Jana Krajčířiková

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

jediný syn, který měl dohlédnout na přepravované látky. Přišel jsem o obrovský majetek, ale hlavně o našeho drahého Elího. A i Kiljón s Machiónem na lodi bohužel zemřeli, je mi to moc líto,“ napráhl Ahmed ruku, aby Orpu utišil, stačil jí však jen na poslední chvíli zachytit, neboť po vyslechnutí té strašné zprávy omdlela a sesula se k zemi. Zpětně si Orpa vůbec nevzpomínala, jak se ten den dostala domů. Snad jí někdo odvedl, každopádně si pamatovala, že když vkročila do jejich skromného pronajatého obydlí,

O ovčích a kozlech

Bývalo zvykem, že stáda ovci se pásla spolu se stády koz. Pastýři je vodili na pastvu společně. Jen na noc je od sebe oddělovali. Choulostivější ovce musely spát v ovcinci. Kůzлата tak byla někdy nocovat venku. Kůzлата tak byla někdy až příliš otrlá a prováděla lotroviny. Tak, jako tenkrát, když v noci tajně navštívil dvorek s pěstěným trávníkem. Vstup do dvora byl přísně zakázán, protože v něm pobýval na odpočinku jeden starý kozel. Mlsná kůzлата se však navzdory zákazu přehoupala přes cihlovou zídku a s chutí se pustila do šťavnaté travičky.

Najednou se ozvalo výstražné zamečení a s velkým hlukem se ze tmy bojovně vyřítil starý kozel. Kůzлата vzala nohy na ramena. Utkala zpátky k ohradě a jedním skokem ji překonala. Poslednímu se ale výskok nepodařilo a spadlo zpátky do dvora. Kozel už se k němu blížil se skloněnou hlavou, aby ho nabral na špičaté zahnuté rohy. Ale kůzle se na poslední chvíli přeci jen vyškábalo na zed' která se vzápětí celá otřásla, když se do ní kozel plnou vahou opřel rohatým čelem. Vyděšená kůzлата pádila domů, ani se neotočila.

Když druhý den pastýři vedli stáda na pastvu, pošilhávala kůzлата po kozlovi a bála se, že by je mohl poznat. Kozel našťášt nebyl venku a neviděla ho, ani když se večer se stádem vracela

z pastviny. Další den už celkem bez obav mijela dvorek se šťastnou travíčkou, který byl stále prázdný. Třetí den se kůzлата osmělila natolik, že nakukovala dovnitř, ale pořádku tam nikdo nebyl. Teprve, když odcházel, všimla si starého rozřepeného provazu, který mival kozel ovázaný kolem krku a nyní ležel pohozený v rohu.

Kůzлата přepadl nepřijemný pocit, že se něco přihodilo a tak se ptala maminky: „Maminko, kdepak je ten kozel, který byl vždycky uvázaný v ohradě?“ „Slyšel jsem, že před pár dny zemřel,“ odpověděla maminka. „Byl už velmi starý. Bolely ho nohy a zuby, ani jíst už mu nechtělo a špatně viděl. Proto byl takový mrzutý a všech se stranil.“

Kozlíkovi, kterého tehdy večer málem nabral na rohy, se udělalo mdlo. „Co když si ten starý kozel nějak ublížil, když se za nimi rozběhnul? Určitě ani nepoznal, že jsou to oni a myslí si, že je to nějaký cizí vtělec“, pomyslel si a přepadla ho velká lítost a stud.

„Copak jsi mu chtěl?“ zeptala se



maminka, když viděla, jak se kozlík zarazil.

„Nic,“ odpověděl rychle, ale v hlavě mu hučelo a do očí se mu draly slzičky.

„A myslíš, že už je mu teď dobře?“

Obrátil se na maminku a snažil se potlačit pláč. „Snad ano,“ odpověděla

a zamysleně pozorovala zapadající zlatorudé slunce. „Bývala s ním kdysi legrace a za mlada byl velký elegant. Takový nerudný morous se z něho stal až na stará kolena, když už ho všechno bolelo. Věřím, že při posledním soudu obstojí, nic špatného nikdy neudělal.“

„Poslední soud?“
Vyhrkl kozlík a celý ztuhnul.

„No ano,“
odpověděla nic netušící maminka.

„V Bibli je psáno, že všichni se jednou ocitneme před soudným stolcem. A Bůh oddělí dobré od zlých. Dobré přijme do Božího království. Prý je tam krásná zahrada plná ovoce a stromů, kde má každý svého dostatek. Nikdo nestrádá bolestí ani jiným trápením. A všichni tam žijí svorně. Dokonce i vlci a medvědi

jednou budou naši přátelé.“

„A co ti, kteří udělali něco moc špatného, co bude s nimi?“ zakoktal vyděšeně kozlík.

Maminka se na něho zkoumavě zadívala. „Tebe něco trápí, vidí?“

Kozlík už to nevydržel a rozplakal se.

„Maminko, já jsem udělal něco moc zlého...“ a vyprávěl, co se stalo tehdy v noci.

Maminka mlčela a dívala se směrem k ohradě.

„Proč nic neříkáš?“ Ptal se zoufalý kozlík. „Prosím, řekni něco, nebo mě třeba potrestej, to už se nedá vydržet.“

„Takhle tíží svědomí, když se dopustíš něčeho zlého,“ odpověděla vážným hlasem maminka.

„Tak rád bych to napravil, je mi to moc líto,“ vzlykal kozlík a celý se chvěl.

„Některé věci se nedají napravit. Jsou s námi celý život. Ale vím, že je ti to líto,“ soucitně na něho pohlédla maminka. „Tak zkus poprosit, ať se za tebe Pán Ježíš přimluví u Boha Otce, aby ti odpustil.“

„Když mi odpustíš, vezme mě k sobě do té krásné zahrady?“ obrátil se na ni s nadějí v hlase kozlíček.

„Určitě,“ usmála se maminka a dodala: „Tam budeš mít příležitost za všechno se našemu staříkovi omluvit.“

Eva Buttová

ROZHOVOR

S Alešem Jaluškou - farářem a bývalým vězeňským kaplanem

Vykonával jste dlouhou dobu duchovní službu ve věznici ve Valdicích. Vytvořil jste si během té doby něco jako odhad, „čuch“ na lidi? A máte pocit, že vás samotného ta práce nějak ovlivnila, poznamenala?

Jakýsi zázračný „čuch na lidi“ nemám a ani mít nechci, jen jsem se učil - a snad i trochu naučil - číst neverbální komunikaci těla toho druhého, takže jsem poměrně často pochopil, kdy a v čem mi neříká pravdu.

O tom, jak mě má práce ve Valdicích ovlivnila, by spíš měli vypovídat - svědčit - lidé v mém okolí. Sám vím, v čem jsem změnil své - do té doby dost naivní - představy mimo jiné i o trestech a naší, lidské, spravedlnosti.

Nebo chcete-li o našem podléhání puzení ke zlu.

Člověk, který se dopustí něčeho hrozného, například vraždy, prý o tom svém činu často mluví tak, jako by to neudělal on, ale stalo se to jen v jeho přítomnosti.



Je „výsledkem“ vaší práce i to, že si přizná svou vinu a je mu to líto?

Dle mne není „výsledkem“ práce kaplana přijmout pseudologické vyvinění se pachatele přenosem viny na někoho - nebo něco - jiného, ale dovést člověka k pravdivému přiznání si: proto a proto jsem spáchal to a to. Byla to velká chyba, za kterou přijímám odpovědnost a spravedlivý trest. A již nikdy žádnou takovou, ani podobnou, chybu nechci spáchat.

Želí pachatel většinou více toho, že mu byl čin dokázán a teď je zavřený, nebo toho, že se skutek vůbec stal?

Na tuto otázku neexistuje univerzální ani většinu vystihující odpověď. A jestliže

k jakkoli znějící univerzální odpovědi kaplan dojde, pak je, dle mého názoru, blízký vyhoření.

Lze se smířit s rozsudkem mnohaletého či doživotního vězení? Jak se s tím vězni srovnávají?

To je otázka na mnohahodinový seminář: neexistuje něco jako průměrný pachatel a neexistují ani dva stejné trestné činy. Každý člověk je více či méně originálním obrazem Božím na zemi, takže i každý čin každého člověka vyrůstá tu z více, tu z méně originálních příčin. A tím je dán i originální přístup každého z nás k řešení zdánlivě stejných situací. Velmi podstatné je odhalit PRAVDIVÉ a SKUTEČNÉ příčiny, předcházející hříšné - trestné - jednání

Říct odpouštím ti je vlastně jednoduché. Ale jsou to jen slova. Je vůbec podle vás pro oběť či její blízké možné odpustit doopravdy? Tak, aby nešlo jen o frázi, aby to šlo od srdce?

V prvé řadě musí být prosba pachatele o odpuštění provázena jasnými činy, svědčícími o pokání, o snaze napravit škody, které hříchem - zločinem - vznikly, o snaze zmírnit dopad trestného činu na oběť. A to lze, i když nepřímo, i u zločinu zabití či vraždy.

Mnohokrát děkujeme za rozhovor.

red

MŮŽETE SI PŘEČÍST

Říct ano svému životu

I když odpuštění coby vědomá snaha o změnu vnitřního postoje vůbec není věc jednoduchá, pro fungování na úrovni osobní, rodinné i společenské je naprosto nezbytná, dokonce o ní můžeme hovořit metaforicky jako o cestě z vězení. Přináší úlevu, směřuje k mentální pohodě a je-li zdraví podle Světové zdravotnické organizace „stav úplné fyzické, mentální a sociální pohody“, patří sem logicky i urovnané vztahy k ostatním členům společenství. „Odpuštění nezmění minulost, zato ale otevře budoucnost,“ zní jeden známý a trefný citát. A tak vnímá tyto otázky známý německý filozof, teolog a také benediktinský mnich Anselm Grün, jenž v knize Škola odpuštění citlivým a trefným způsobem sobě vlastním rozebírá různé aspekty spojené s tímto mnohdy dlouhým procesem. Ví, že odpustí-li jen rozum a hluboko v srdci a nevědomí zůstane zcela jiné pocity, nic to neřeší... Také ví, že je dobré začít u sebe a srovnat si v hlavě, jak jsme na tom my sami...

Nejtěžším úkolem je zajisté smíření se sebou samým. Dosti často se hádáme sami se sebou, s různými proudy v nás. Nemůžeme sami sobě odpustit nějakou chybu, která pošramotí navenek náš „image“. Nejsme schopni říci ANO k svému životu. Bouříme se proti tomu, že jsme dostali tu a tu výchovu; že jsme se narodili

právě do té a té situace světových dějin; že se naše sny o životě nedaly uskutečnit; že jsme byli jako děti tak hluboce zraňováni a tolik překážek brzdilo náš rozvoj. Mnozí po celý svůj život zůstanou ve stadiu vzdoru proti svému osudu. Až do konce svého života žehrají na své rodiče, že od nich nedostali tu lásku, kterou by byli potřebovali. Obviňují společnost, že jim nevytvořila šance, které od ní očekávali. Vždy jsou to ti druzí, kteří zavinili jejich bídu. Po celý svůj život se cítí jako oběti a tím omlouvají svůj negativní postoj k životu. Odmítají se smířit se svým životem a současně za něj nechtějí přijmout zodpovědnost.

A protože nejsou s to odpovídat za sebe samé, nejsou ochotni zastávat ve společnosti nějaké zodpovědné postavení. Stále jsou fixováni na lavici obžalovaných. Vinni jsou vždy ti druzí: vláda, starosta, úřady, společnost, církev, rodina. V posledku se svým ustavičným protestem a stěžováním staví proti samému životu. Ve skutečnosti nežijí, nýbrž prožívají sebe jako žalující stranu před soudem tím, že chtějí soudit druhé, aniž se sami vystaví soudu.

Z knihy Anselma Grüna Škola odpuštění, Karmelitánské nakladatelství 2002

ANKETA

V magazínovém čísle se věnujeme smíření a odpuštění, zeptali jsme se bratrů biskupů, jak oni vnímají tato citlivá témata:

- 1) Zažili jste někdy takový moment, kdy bylo odpustit druhému obzvlášť těžké? Jak jste se s tím „popasovali“?
- 2) V prostředí církevním i necírkevním si můžeme často všimnout názorové polarizace. Máte nějaký svůj soukromý „recept“, jak dopomoci ke smíření lidí s výrazně odlišnými pohledy či názory?



1) Mám spoustu chyb, které druhým znepríjemňují život, proto jsem rád, když mé počínání lidé berou velkoryse. Motivuje mě to k tomu, abych druhým také odpouštěl. Odpuštění vnímám jako tu nejlepší a nejpřirozenější cestu k vnitřnímu klidu a míru, proto se mu často oddávám.

2) Můj osobní recept je přestat se brát příliš vážně. Musí to ale udělat oba. Když to udělá jen jedna strana, k úplnému smíření nemůže dojít. My nejsme Bůh, tak se uvolníme a bude se nám žít lépe.

Juraj Jordán Dovala



1) Teoreticky vzaté, ľudom najviac vyhovuje postoj Starého zákona: „Oko za oko, zub za zub.“ Tento výrok v y m e d z o v a l m i e r u ľ u d s k e j p o m s t y .

Môžem trestať len do miery previnenia. Tento postoj bol prekonaný v kresťanskej tradícii, ktorá hovorí: „musíš odpustiť 77 krát“. Ľahko sa to hovorí, ale horšie sa to realizuje.

Je dôležité si povedať, či ide o bežné odpustenie hriechu, ktorý je bežnou ľudskou slabosťou. Je oveľa ťažšie odpustiť hriechy proti ľudskosti. Nevie, neviem, ako by som odpúšťal, keby mi niekto zabil blízkeho počas holokaustu. Mal by som takú silu, aby som odpustil? Trest je niekedy výchovná forma. Trest nesmie byť pomstou! Odpustenie je neskutočné ľudské umenie. Zatiaľ mi nikto v živote neublížil do takej miery, aby som mal chuť sa mu pomstiť.

2) Pred 5 rokmi som bol pracovne vo väznici v Bohuniciach na návšteve u neplnoletého, násilného vraha. Počas dlhých rozhovorov tento mladý muž mal na mňa

prosbu, či by som mu nabadúce nepriniesol kúsok sacher torty. Viem, že sa to nesmie, je to porušenie väzenského poriadku, aj napriek tomu som kúsok torty priniesol. On ju počas mojej návštevy zjedol. Po 2 hodinách, po mojom odchode, som mal telefonát z väznice, že mladistvý, ktorému som splnil pranie, ma udal. Veľmi ma to nahnevalo, no napriek tomu som za ním chodil do väzenia ešte pol roka, až do vynesenia rozsudku. Musel som odpustiť, aj zabudnúť.

Jan Hradil



1) Pravdou je, že při náročnejších diskusích o kresťanských hodnotách, kdy nešlo o politické proklamace či účelová vymezení proti oponentům, jsem vždy slyšel

o odpuštění. Ovšem i na příbězích Ezaua a Jáкова nebo Josefa a jeho bratrů vidíme, že sice došlo k aktu odpuštění, smíření, nicméně nejistota zůstala. Přijde mi to velmi realistické, protože v případech, kdy jde o flagrantní porušení slibů či dohod psaných i nepsaných, nebo dokonce o kriminální činy vůči bližním, minimálně pachuč setrvává. A v případě, že si druzí ani nepřiznají, jak moc a čím vlastně ublížili, nevyznají své provinění, nelitují toho a neomluví se, pak k odpuštění dojít může jen stěží. A ano, tyto momenty se mi taktéž nevyhnuly, zápasím s tím, protože pocity křivdy a nespravedlnosti jen tak lehce nezmižijí. Na druhou stranu zakouším, jak je hojivé, když mi má provinění druhý odpustil, zbytečně je nepřipomíná a nebrá se v nich. I slovo o Božím soudu, Jeho milosti a lásce otevírá srdce odpuštění a jak sami uvádíte, pak není jen kresťanskou hodnotou, ale úhelným kamenem víry, dodávajícím klid a pokoj.

2) Společnost rozděluje spousty věcí i víceméně banálních, někdy si lidé dokážou říci hodně nepěkného a zkažit tak, co se dá. Dokonce znám z rodiny preventivní zákaz bavit se o politice :) Ani si netrou-

fám být arbitrem a moderuji opravdu radikální a nesmyslná vyjádření, jdoucí už „přes čáru“. Je to proto, že si vážím svobody i plurality názorů, ale také tím, že sám často nevím, jak to vlastně je, kde je pravda. Důležité jsou znalosti faktů, umění rozlišovat a odolat manipulacím, tedy ne jen argumentovat způsobem „jedna paní povídala“, nebo „četl jsem někde na internetu“. Ale je to náročné. O co se snažím, je, že i lidi s odlišnými pohledy zvu k jednomu stolu, jdu do rizika, že se to zvrtné v hádku. Pak se stává, že i když svá odlišná stanoviska znají, pozvání ocení i tím, že zbytečně nezabíhají do extrémů a spíše se bavíme věcně. Vydržet v dialogu pak může znamenat hlubší porozumění a radost, že jsme se sešli - a příště se chceme vidět zase.

Tomáš Chytil



1) V takovém případě mi pomáhá kresťanská víra, která ve mně posiluje vědomí, že člověk má druhému odpustit a nenést v sobě trvale zátěž minulosti a neživit

v sobě stále pocity křivdy, i když je to nenasnadné. Napomáhá tomu i časový odstup. Čas pomůže zbavovat se záporných pocitů vůči druhým, které postupně přece jen vyprchávají. Nečekat, až ten druhý za námi přijde s omluvou nebo přímo s prosbou o odpuštění, ale vést sám v sobě duchovní zápas, abychom se s negativními a hořkými zkušenostmi a pocity vyrovnávali. K řešení napomáhá i snaha předejít a vyvarovat se dalším konfrontačním situacím, kdy by se vzájemný negativní postoj jen prohloubil.

2) Prožíváme silně vyhrocené názorové rozdělení ve společnosti i v církvi, to je skutečnost, kterou nelze přehlížet a bagatelizovat. Duchovní by neměl svými jednostrannými názory a aktivitami tuto polarizaci ještě více podporovat. Duchovní má vést ke smíření a napomáhat ke snaze hledat pochopení těch druhých.

Evangelium je pro všechny, nejen pro některé skupiny, které si my lidé vytváříme. Problémem je, když názorové rozdíly jsou prostoupeny zápornými emocemi vůči druhým a přerůstají v nesmiřitelnou nenávisť. Vůči nenávisť se špatně věcně argumentuje. Pak je důležitá modlitba, aby nám Bůh v takové situaci pomohl.

Tomáš Butta



1) Mistr Jan Hus ve svém spisu O šesti bludech píše o svémocném a podsvémocném odpouštění.

Jak odpouští Bůh, církev a člověk, jak

církev nemůže přebírat kompetenci Boží. Naštěstí naše Církev československá husitská jde v Husových stopách. Nepřevzala „model“ římskokatolické teologie o církevním snímání hříchů. Hříchy každého z nás snímá jedině Bůh, člověk však musí projít procesem uvědomění si hříchu, litování, dojít až k rozhodnutí, že hřích nebude opakovat, a je-li proces opravdový, Bůh vidí do srdce člověka, pak přichází Boží sejmутí hříchu. Ublíží-li nám někdo a o to více, když je to bratr nebo sestra v církvi, prožíváme velkou bolest, je nám to líto a to často ještě více, je-li to ten, komu jste třeba nedávno pomáhali, například i ve chvílích, když se navracel z putování po jiných církvích do církve naší. Při každé bohoslužbě mám před Zpřítomněním vloženou větu: "i těm, kteří nás nenávidí"..., a tak přeji lidem, kteří stále působí rozkoly, rozbroje a hádky, kteří rozsévají nenávisť, těm všem přeji lásku do jejich života, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání.

2) Ve většině zemí „západního světa“ dramaticky narostla názorová polarita. Roste nenávisť tábora jedněch proti druhým. Jako bychom ztratili lásku, otevřenost k názorům druhého, jako bychom ztratili radost z demokracie, demokracii jako takovou. Většinou se jedni označují za sluníčkáře a zelenodealy, druzí za xenofoby a rasisty. Kam jsme se dostali? Ap. Pavel říká, jen nemějte svobodu za prosazování sebe. Nám se stalo, že jedna skupina neslyší argumenty druhé, vyrostla nenávisť a odsuzování. Prohráváme všichni. Můj

subjektivní recept na hádky, rozpory a rozkoly? Snažit se nalézt pro skupinu zastávající vyhrcozený názor klíč, kterým by se otevřel prostor pro alespoň vyslyšení názoru druhé skupiny. Je-li však názor druhé skupiny útočný tak, že vede k deklasování lidskosti druhého, k odsudkům volajícím: na hranici s ním, pak je, řečeno s Masarykem, nutno sedlat, neboť tam, kde se ustupuje tyranii, byť v krásném balení, musí být postavena proti tyranům vozová hradba. Použijte ještě jeden obraz, tam, kde se muž a žena v rodině dohadují, křičí a nenávidí, je možná duchovní a terapeutická pomoc, kde však jeden či druhý fyzicky napadá toho druhého a bije i děti a hrozí trvalé ublížení na zdraví, je nutná fyzická izolace agresora a obrana a ochrana oběti. Důležité pro církev však je, aby výchovou dětí, mládeže i dospělých předcházela zrodu agresivních jedinců a nenávisťných projevů a pracovala na budování Božího království na zemi připomínáním Ježíšova dvojího přikázání lásky, MILOVAT BOHA A MILOVAT DRUHÉHO JAKO SEBE SAMÉHO!

David Tonzar



1) Před jistým časem mi kdosi řekl: „Odpustit dokážu, ale zapomenout, ne!“ Odpustit a zapomenout jsou ale podle mého dvě spojitě nádoby, u nichž platí, že nejde jen o nás a o to, co je nám

příjemné a vlastní. Samozřejmě, že jsem někdy byl v situaci, kdy bylo obtížné odpustit a zapomenout, ale ono stále je potřeba se učit lásce i odpovědnosti za druhé. Odpouštění, zahlazení je bezesporu křehký proces, v němž jsme naším Pánem vedeni. V Kristu nacházíme dar pokoje. V něm smíme čerpat z nadhledu a dopředu počítat s přirozenou sebestředností druhých a nebrat negativní dopad od druhých tak osobně. Popasovat se s křivdami je nutností, stejně jako je třeba věřit, že žádné zlo není věčné.

2) Tedy, ne že bych nebyl někdy plný nevyžádaných rad a pouček, ale dobře tuším, že musím v ordinaci receptů brzdit a sám jít víc příkladem. Vyslechnout v klidu druhou stranu, snažit se dívat na danou záležitost z jejího pohledu je základ. Stejně jako je potřeba udržet respekt ke každému

a jeho právo se mýlit. Jediné totiž, na čem se můžeme shodnout a být zcela všichni zajedno, je skutečnost všeobecné lidské slabosti, omezenosti a už zmíněné sebestřednosti. V tom jsme si bohužel všichni více či méně podobní. Věřit evangeliu znamená věřit lásce Boží a věřit v ozdravný proces odpouštění i mezi lidmi.

Pavel Pechanec



1) Odpustit je těžké vždy. Ježíš zvolil odpouštění ústředním tématem své praxe i modlitby. Je v DNA církve, aby se stávala místem smíření a odpouštění.

A tak vím jistě,

že neexistuje v církvi člověk, který by se tomuto umění nemusel učit na konkrétních situacích. Co nám však brání, je naše ego a falešná identita. C. G. Jung hovoří dokonce o kolektivním egu a falešné identitě, kde je možné, že už nevnímáme člověka, ale zařadíme jej na jakýsi blacklist. Proto byla možná Osvětlení nebo procesy v padesátých letech.

Naši věcí není přivést druhého k lítosti, ale milovat jej v jeho celistvosti, která se nám bude jevit vždy jako rozporuplná a naplněná paradoxem.

Jistě, že i já jsem zažil chvíle, kdy bylo nebo je těžké odpustit. A vždy, když je to opravdu komplikované, pomůže jedině společná modlitba. V té nejtěžší podobě je pak nutné uznat, že opravdové odpouštění (nejen na rovině myšlí, ale i na rovině srdce), není možné bez Ježíše.

2) Perský básník Rúmi napsal, že za myšlenkami o dobrých a špatných věcech je místo a tam je možné se setkat. Názory jsou samy o sobě místem o dobrých a špatných věcech, kde však chybí osobní zkušenost a prožitek opravdové lásky. Pokud prožijeme někdy v životě lásku a přátelství, pak už nikdy nebudeme v pokušení názory a odlišné pohledy stavět na piedestál. Mezi mými přáteli jsou lidé různých pohledů na svět a já se z toho raduju. Protože je to mimo jiné odrazem přírody a stvoření. Bůh nestvořil jen moře a hory, ale také propasti, lesy a mírná údolí, pouště, a člověka v jeho kráse a svobodě. Bohu díky, že CČSH staví své učení na Evangelium a svobodě svědomí. Z toho mám velkou radost. Je v tom naděje.

Filip Štojdl

Být jako děti

Znáte rčení: “Když dospělí mluví, děti šoupou nohama.”? Říkáme je dětem ve chvílích, kdy probíráme dospělé věci a potřebujeme zarazit jejich všetečné otázky.

Jenže existují chvíle, kdy nám naopak děti mohou jít příkladem. Ještě si pamatuji na své dětství, kdy jsem chtěla, aby se nikdo s nikým nehádal, aby se všichni měli rádi. Nechácala jsem, proč si leckdy dospělí neumí vzájemně odpustit. Přála jsem si, aby lidé byli spravedliví, féroví a důvěřovali si. Myslím, že takto nastavený svět má spousta dětí. Aspoň u svých vlastních se s tím setkávám.

Když jsem byla dítě, říkali mi, že jsem naivní a že brzo zjistím, jak to ve světě chodí.

Pravdou je, že tento pozemský svět nás velmi rychle odnaučí být férový a důvěřivý. Takže postupně dospějeme k cynismu, k nedůvěře, k ostražitosti ve vztazích, k předsudkům a k přetvářce. Když jednou Ježíš vyučoval své učedníky, postavil mezi ně malé dítě a řekl: “Kdo přijme jedno z takových dětí, přijímá mě.” Chtěl tím ukázat, že dětská naivita a představa, že svět



i lidé v něm mohou být mírumilovní, spravedliví a upřímní, má velmi blízko k představě Božího světa. Dětská naivita a Boží bláznovství si mohou v mnohém podat ruce.

My, dospělí, si myslíme, že máme víc zkušeností než naivní děti, že světu mnohem víc rozumíme. Ano, máme mnohem více zkušeností se závidí, svárlivostí, s předsudky a přetvářkou. Myslíme si, že svět nemůže být lepší.

Jenže zkusme nahlédnout do svého nitra. Zkusme z té hromady svých zkušeností vyhrabat to malé dětské já, které je tam někde hluboko v našem srdci. Po čem to naše dětské já touží? Po čem toužíme? Toužíme po lásce, po laskavosti, po spravedlnosti a opravdivosti, toužíme po upřímnosti, po dobru. A na tom není nic naivního ani bláznivého. To je základní lidská touha, která nám byla vložena do srdcí. Neposlouchejme dospělé, kteří nám budou tvrdit, že láska, spravedlnost a důvěra je něco, co je v tomto světě nemožné. Budme jako děti, hledejme a vytvářejme v tomto světě prostor pro lásku, spravedlnost a dobro. I kdyby ten prostor byl docela malý, bude náš a nám v něm bude dobře.

Lenka Selčanová

Odpuštěný a vypuštěný

„Pane Bože, já už bych rád co nejdřív chodil do školy. Amen.“

„Opravdu? Nevěděla jsem, že se tak těšíš.“

„Těším.“

„A na co?“

„Na nové děti.“

„Vidíš, a já se bála, že se ti po kamarádech ze školky bude stýskat.“

„Po Samíkovi a Tobíkovi jo, ale po Honzíkovi ne.“

„Ne? Pročpak ne?“

„Já se ho totiž stydím.“

„Prosím tě a odkdy?“

„Ode dneška.“

„Copak se dneska ve školce stalo?“

„Když já jsem myslel, že to bude legrace, ale nebyla. Strčil jsem ho do bahna.“

„Ach tak. A Honzík pak plakal?“

„Plakal a šel to říct učitelce a já se jich teď stydím. Ve škole budou jiný učitelky a jiný děti, vid?“

„Jo, to budou. Ale do září je ještě daleko. Lepší by bylo to i ve školce urovnat.“

Omluvil ses Honzíkovi?“

„Omluvil, ale stejně to v tý hlavě furt mám.“

„Trápí tě to a chceš to dostat ven, vid? To znám. Ulevilo se ti aspoň trochu, když jsi mi to teď řekl?“

„Jo, trochu jo.“

„A víš, komu bys to ještě mohl říct?“



„Já to nechci nikomu říkat, chci to nechat tajný.“

„Však jo, to zůstane tajný, protože ten, koho myslím, to nikomu neřekne. A vlastně se ani nebude na tebe zlobit, protože už stejně dávno všechno ví, protože tam byl. On je totiž všude.“

„Myslíš Pán Bůh?“

„Ano. Stejně tak, jako mu děkuješ a říkáš, co se ti za den povedlo a co si přeješ, můžeš mu říct, i co se ti nepovedlo, co chceš odpustit a z hlavy vypustit.“

„Jako vypustit špunt.“

„Jestli máš teď hlavu plnou jako bazén, tak to může být skoro jako uvolnit špunt.“

„Ale já nechci, abys to slyšela.“

„Modlit se můžeš klidně v duchu, nemusíš nahlas.“

„Dobře.“

„Tak co, lepší?“

„Lepší, ale zítra to zkusím znovu, a pak ještě, než to z tý mé hlavy úplně odplove. Než se to úplně odpustí a vypustí.“

„Tak jo, dobrou.“

Anna Radová,
autorka textu a ilustrace



Smutná zpráva

S vírou ve vzkříšení a život věčný oznamujeme, že 31. října 2021 ve věku 50 let odešel na věčnost bratr Bc. Martin Gruber, duchovní Církve československé husitské.

Zesnulý bratr působil při diecézní radě Plzeňské diecéze a v náboženských obcích v Jindřichově Hradci, Táboře a ve Vodňanech.

Poslední rozloučení se uskutečnilo v pátek 5. listopadu 2021 ve 13 hodin v husitském mírovickém kostele. red

Pozvánka na koncert

Srdečně vás zveme na koncert klasické hudby, který se koná v sobotu 4. 12. 2021 od 18 hodin ve sboru Alberta Schweitzera (U Michelského mlýna 124/27 140 00 Praha 4 - Michle). Můžete se těšit na hudební díla následujících skladatelů: Johann Sebastian Bach, Antonio Lotti, Antonio Vivaldi, Georg Friedrich Händel, Wolfgang Amadeus Mozart, Antonín Dvořák, César Franck. Na varhany hraje Kateřina Buršíková a zpívá Marie Šustrová. Těšíme se na vás! Dobrovolné vstupné bude použito na opravu varhan v kostele sv. Václava na Zderaze, Resslova 6, Praha 2. E.M.

Pořady s náboženskou tematikou ve vysílání Českého rozhlasu

ČRo Dvojka	
Jak to vidí... Zbigniew J. Czendlik/ sestra Angelika	8.30 neděle Aktuální názory a komentáře nezávislých osobností na dění kolem nás.
ČRo Vltava	
Spirituála	8.00 neděle Prostor pro duchovní úvahy. Pořady Duchovní Evropa a Ke kořenům.
Bohoslužba	9.00 neděle Přímé přenosy bohoslužeb.
ČRo Plus	
Vertikála	8.07 neděle Magazín aktualit a diskuse s hosty, které spojuje duchovní vnímání světa.
Nedělní Hovory	22.05 neděle Rozhovor a osobnosti, která má zajímavý osobní i profesní život a názory.
ČRo Radio Wave	
Hergot	18.00 neděle Neortodoxní pohled na duchovní záležitosti v souvislosti s děním světským.
REGIONÁLNÍ STANICE ČRO	
Mezi nebem a zemí	9.04 sobota Magazín o víře a spiritualitě.
Šalom alejchem	19.45 neděle Magazín o židovském životě u nás i ve světě.

www.rozhlas.cz

KRIZOVÁ LINKA

OCITLI JSTE SE V TĚŽKÉ ŽIVOTNÍ SITUACI?
CHCETE SI O SVÝCH PROBLÉMECH ANONYMNĚ POPOVÍDAT?

VOLEJTE: 222 766 030
KAŽDÉ ÚTERÝ A ČTVRTEK:
10.00 – 12.00 A 16.00 – 20.00

NEJSTE SAMI,
JSME TŮJ PRO VÁS.
VÍCE NA: WWW.HUSITSKADIAKONIE.CZ

HUSITSKÁ
DIAKONIE

Církve československé husitské v Hradci Králové vás zve do sboru křesťanů Americe 17. listopadu v 17 hodin na

SLAVNOST SVĚTLA

k 17. listopadu

...Setkání nad hledáním pravdy, svobody a lásky
... na věži rozsvítíme srdce pro Václava a do kostela vnese světlo

Osud k 17. listopadu 1989 zprůmyslnil nástělny a jedním z svědectví předstíraných demonstrací, bývalými disidenty – dnes publicisty: signatářem Charty 77 PETŘEM PLACÁKEM a zakladatelem hudebního festivalu TRUTH OFF MARTINEM GERONIMEM VĚCHETEM. Uslyšíme varhanní improvizace Jiriny Dvořákové na pianu Marty Kutákové, Karla Kryla, Jaroslava Hutky a dalších... Během večera bude uvedena výstava prací studentů Střední uměleckoprávní školy sklářské a kamenické v Hořicích a Střední uměleckoprávní školy hudebních nástrojů a nábytku v Hradci Králové. Poté neformální setkání a diskuse.

PROSTĚ POKUŠIT!

AMERIKA KŘESŤANŮ
CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

Zpívejte Hospodinu píseň novou, jeho chválu v shromáždění věrných!
Žalm 149,1

Písní všechno vypovíme, píseň všechno vypoví

Sváteční koncert
Komponovaný pořad slova a písní

středa 17. listopadu 2021 v 16 hod.
evangelický kostel ve Zlíně

CALATA

vokálně instrumentální soubor
umělecký vedoucí Jindřich Honzík

KOMORNÍ PĚVECKÝ SBOR OSTRAVA

umělecká vedoucí Pavla Dědičová



Srdečně zve Náboženská obec
Církve československé husitské ve Zlíně

zlín.
■■■■